

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXXIII • 16. december 2023 • Nepredajné

12

Dnes v čísle

- KTO JE POVINNÝ PODAŤ DAŇOVÉ PRIZNANIE DO 31. JANUÁRA 2024?
- NOVEMBER V MATERSKEJ ŠKOLE
- STRETNUTIE TROCH GENERÁCIÍ PRI PESNIČKÁCH
- VÍKEND S BREZINKAMI
- AKO BULO NA VIANOCE VOĽAKEDY

Slovo starostky

Vážení spoluobčania, milí Polomčania, máme za sebou mesiac november, ktorý priniesol tieto novinky v našej obci. Počasie nám až tak veľmi neprialo, ale podarilo sa nám zrekonštruovať a opraviť jarok na Ulici odbojárov. Nebolo to vôbec jednoduché, pretože dážd' nám nedovoľoval robiť tak, ako by sme potrebovali. Možno sa pýtate, že prečo sme začali s prácami až tak neskoro. Museli sme čakať na podpis zmluvy so Slovenskou agentúrou životného prostredia. Finančné prostriedky na jeho rekonštrukciu sme získali z Programu obnovy dediny a spolufinancovanie vo výške 5% išlo z rozpočtu obce. Zima sa nám nezadržateľne blíži, preto sme pripravovali stroje na zimnú údržbu miestnych komunikácií. Pripravili sme sa aj po materiálnej stránke – štrk na posyp už máme uskladnený. Už posledné dni nám bola dopriatá kvalitná snehová nádielka a pracovníci obce a technika je v uliciach. Pluhujeme, posypujeme, ale nemôžeme byť naraz na každej ulici. Samozrejme choroby neobchádzajú ani nás, a tak sa niekedy stáva, že si aj naplánujeme práce, žiaľ nemáme ich ako zabezpečiť z dôvodu nedostatku pracovníkov. Podarilo sa nám opraviť aj prepadnuté parkovisko pred základnou školou, zabetónovali a zhutnili sme to, tak hádam už vydrží. Je mnoho prác, ktoré nie sú až tak viditeľné, ale musíme ich spraviť, aby obec fungovala. V novembri sme sa dočkali aj nášho

prvého kalendára MOJA Polomka na rok 2024. Sú v ňom fotky všetkých, ktorí sa zapojili do výstavy na Dňoch obce Polomka. Veľmi sa teším, že sa to podarilo a že bude súčasťou viacerých domácností. Verím, že Vás poteší a páči sa Vám. Kto má záujem o jeho kúpu, môže tak urobiť v predajni papiernictva.

Počas mesiaca sme prežili aj nezabudnuteľný Víkend s Brezinkami. Dva dni plné lásky k folklóru, nových priateľstiev, stretnutí, skvelej hudby, spevu aj tanca, to všetko sme mohli vidieť. Ostali krásne spomienky a dobrá energia. Ďakujem za ne.

Ak máte nejaký problém ohľadom chodu obce alebo služieb, ktoré zabezpečujeme, prosím Vás, volajte na obecný úrad a nepíšte na sociálne siete. Nečakáme tam, či niekto nenapíše a v mnohých prípadoch ani nevieme, že je problém. A niekedy stačí len jeden telefonát a problém odstránime, ale na facebooku ich veru nikto nevyrieši. Škoda len, že teraz to je najväčší trend útočiť, hľadať chyby, ale nikto nepríde s riešením situácie. Skúsme byť k sebe viac ohľaduplní a slušnejší. Život bude krajší.

Viacerí z Vás ste si všimli, že v takomto období organizujeme vianočný bazárik, ktorý má charitatívny rozmer. Tento rok tak tomu nebolo, ale ako som sľúbila pred voľbami, založila som Dobročinný fond starostky, na ktorý každý mesiac posielam finančnú čiastku z mojej výplaty. Finančné prostriedky som po zasadnutí kultúrnej komisie darovala rodine Ver-

nárskej. Rodičia sa od narodenia starajú o Janku, ku ktorej osud nebol po zdravotnej stránke tak štedrý a bez ich opatery a pomoci by sama nemohla fungovať. Viem, že zdravie za to pre dcéru nekúpi, ale verím, že aspoň malou kvapkou v mori sme prispeli k tomu, aby pocítili kúsok ľudskosti a súdržnosti. Odvtedy, ako sme začali s touto peknou myšlienkou sa nám podarilo obdarovať už viaceré rodiny s postihnutými deťmi. Aj v budúcnosti sa chystáme pokračovať.

Čakajú nás najkrajšie sviatky v roku Vianoce. Prežime spolu požeňnaný a láskyplný adventný čas. Spomaľme, využime tieto dni na premýšľanie, hodnotenie. Ak bude láska v našich srdciach, môžeme sa spoľahnúť, že budú Vianoce všade vokol nás. Šťastné a veselé, ničím nerušené sviatky prajem. Prežite ich s tými, ktorých máte radi.

S úctou Vaša starostka
PhDr. Magdaléna Melagová

PADAJÚ VLOČKY A VIETOR FÚKA,
VO VZDUCHU ČÍTIŤ VIANOČNÝ ČAS.
LETIA DO DIAĽKY S ODKAZOM VNÚTRA,
JE ČAS SA STÍŠIŤ, POZDVIHNÚŤ DUCHA,
PREBUDIŤ LEPŠIEHO ČLOVEKA V NÁS.

Veselé Vianoce

Vám praje PhDr. Magdaléna Melagová
starostka obce Polomka
poslanci a zamestnanci Ocu v Polomke

PROGRAM OBNOVY DEDINY 2023

Slovenská agentúra životného prostredia rozhodnutím vtedajšieho Ministra životného prostredia Milana Chrenka, schválila Obci Polomka podporu z Environmentálneho fondu formou dotácie na rok 2023 v rámci Programu obnovy dediny vo výške 8000,00 € s názvom Ochrana odvodňovacích zariadení. Išlo o realizáciu stavby Odvedenie povrchových vôd na Ul. Odbojárov – oprav cestného rigola vrátane rekonštrukcie vstupov do dvorov. Práce realizovala OBEC Polomka s.r.o. od 11/2023-12/2023 v celkovej zmluvnej cene 11 080,50 €. Projektovú dokumentáciu stavby vypracoval Ing. Vladimír Rojik, autorizovaný stavebný inžinier.

Ing. Stanislav Príboj

Popoludnie so sociológom Michalom Vašečkom

V nedeľu 12. novembra sme mali možnosť stretnúť sa a diskutovať s popredným slovenským sociológom Michalom Vašečkom. Známa tvár z médií – veď je momentálne azda najcitovanejší slovenský sociológ u nás, ale aj v Českej republike zavítala na Polomku.

Čo sme sa dozvedeli z jeho prezentácie a o čom sme sa mohli porozprávať? Napríklad aj o tom, ako volíme. Že typy osobností, ktoré volíme v rôznych regiónoch Slovenska, sú akoby zakorenené v rodinách (odovzdávanie hodnôt, postojov ale aj predsudkov). Tak ako volili naši prastarí rodičia za prvej Československej republiky, tak sme volili po Nežnej revolúcii a tak volíme doteraz.

Mohli sme vidieť porovnanie Slo-

venska v celosvetových prieskumoch a prieskumoch EÚ. Napríklad, že do čoho investujú vlády najúspešnejších a najbohatších štátov sveta: do vzdelania, vedy a výskumu, do podnikania a inovácií a do zdravotníctva. Veď len zdraví, vzdelaní, rozhladení ľudia pracujú a prinášajú štátu peniaze – dane, patenty, investície...

Alebo porovnanie vzdelanosti a investícií do školstva: V rôznych testoch sú naši žiaci na chvoste rebríčka. V investíciách nie sme ale úplne poslední. To znamená, že investície do materiálneho vybavenia a miezd nestačia.

No ako vnímame život rôznych menšín? Najmä v severských krajinách Európy

(Holandsko, Nórsko, Švédsko, Fínsko) obyvatelia vysoko citlivo vnímajú, že ľudia so zdravotným znevýhodnením, prístahovalci/utečenci z iných krajín, chudobné vrstvy obyvateľov či ľudia s inou sexuálnou orientáciou nemajú dostatočnú oporu v zákonoch a pomoc spoločnosti. No aj ostatné krajiny Európy sú pred nami, ich obyvatelia vnímajú potreby menšín citlivejšie. Na konci tabuľky sa striedame niekedy s Rumunskom alebo Bulharskom. Na Slovensku hovoríme, že všetko je v poriadku, všetci sa majú dobre.

Tém a porovnaní bolo viacero. To, že sme v porovnaní s inými krajinami Európy a vyspelými štátmi sveta na chvoste, je depresujúce. Je na každom z nás zamyslieť sa, čo by sme pre zlepšenie mohli urobiť, aby naše deti, či vnúčatá mohli žiť v lepšom Slovensku.

Psychológ a medzinárodný expert na prevenciu a riešenie konfliktov Dušan Ondrušek v jednej svojej knihe napísal: „Indiáni, čo kreslili kresby (v Nazca v Peru), dokázali myslieť na desiatky generácií, čo prídu po nich. My by sme mali myslieť aspoň na tých, čo prídu hodinu po nás.“

M. Heretová
Foto: F. Hereta

SPOLOČENSKÁ KRONIKA november 2023

Narodení: 6, Prihlásení: 1, Odhlásení: 2, Zomretí: 4. Počet obyvateľov k 31.11.2023 - 2849

SPOMÍNAME

Čas plynie ako tichej rieky prúd, kto Ťa mal rád, nemôže zabudnúť. Tak ako voda svojím tokom plynie, krásna spomienka na Teba nikdy nepominie.

Dňa 11. decembra si pripomíname desiate výročie úmrtia našej drahej

Františky Pohančanicovej

S láskou a vďakou spomína dcéra s rodinou, vnúčatá a pravnúčatá.

...

Bolestou unavená tíško ste zaspali, zanechajúc všetkých, čo ste radi mali. Za všetky Vaše trápenia a bolesti nech Vám Pán Boh dá večnej milosti. V neznámy svet odišli ste spať, zaplakal každý, kto Vás mal rád. Odišli ste od nás, zostali sme v žiali, no vždy budete žiť v srdciach tých, čo Vás radi mali.

Dňa 23. decembra si pripomenieme 1. výročie úmrtia našej drahej mamy, starej mamy a prastarej mamy

Márii Jagerčíkovej

S láskou spomínajú dcéra Jana s rodinou, syn Jozef s rodinou, vnúčatá a pravnúčatá.

...

Sú bolesti na ktoré nie je lieku.

Sú rozhodnutia, ktoré nevrátiš späť. Sú spomienky, ktoré nevymažeš. Sú ľudia, na ktorých nezabudneš.

Dňa 21. decembra si pripomíname 1. výročie čo nás opustil

Jozef Ocel.

S láskou a vďakou spomínajú manželka Elena, krstný syn Dušan s rodinou, krstná dcéra Anna s rodinou, švagriná Anna a ostatná rodina.

...

Možno si na oblohe jasnej, možno ukrytý medzi hviezdami. Už sedem rokov pozeráš z ríše nebeskej, už sedem rokov sa vznášaš nad nami. Tu smutné tóny, blikot sviec, ten olovený dotyk našich srdc, nie, drahý synček, vnú-

čik, brat, ťažko sa lúči, kto má rád. Si v náručí tvojho Michala archanjela, veď Božia láska tá predsa neumiera. Áno, vďačím Vám v mojom novom svete za moje nebo i pokoj večný, čo mi vyprosujete.

Dňa 7. decembra uplynulo sedem dlhých a smutných rokov od smrti nášho drahého a milovaného

Michala Zubáka

11. decembra sme si pripomenuli jeho nedožitú 30. narodeniny S láskou a bolesťou v duši spomínajú rodičia, sestra, starí rodičia, ostatná rodina a priatelia.

...

Už Ťa neprebudí slnko, ani krásny deň. Na polomskom cintoríne spíš svoj večný sen. Len sviecu horiacu a krásnu kyticu na hrob Ti môžeme dať a na prežitú roky s Tebou spomínať.

Dňa 13. decembra si pripomenieme nedožitú 82. narodeniny manžela, otca, starého otca, brata a švagra

Jána Rástočana

S úctou a láskou spomína manželka, deti s rodinami a ostatná rodina.

...

Smutný je náš domov, prázdno je v ňom, len cestička k hrobu zostala von. Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí. Nemôžeme Vás zobudiť ani najkrajším slovom, dáme Vám kyticu a povieme mama, ocko z bohom. S láskou v srdci spomíname na rodičov

Paulínu Lihanovú, ktorá by sa 29. júna dožila 89 rokov a

Michala Lihana,

ktorý by sa 30. júla dožil 90 rokov.

Na drahú mamu a drahého otca s bolesťou v duši spomínajú dcéra Anna, syn Ján, nevesta Janka, Stanislav, Jozef, Dušan, Štefan s rodinami.

Nech odpočívajú v pokoji.

Zl'ava na poplatok za komunálny odpad

Vážení občania,

do 31.1.2024 máte možnosť si uplatniť úľavu na poplatok za komunálny odpad. Obec v súlade s § 82 ods. 2 zákona o miestnych daniach poplatok zníži o 50% za obdobie, za ktoré poplatník preukáže, že sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržiava alebo sa nezdržiaval na území obce, a to týmito podkladmi:

a) ak študuje mimo územia obce: - ak ide o žiaka alebo študenta, ktorý navštevuje školu so sídlom na území Slovenskej republiky, na preukázanie statusu žiaka alebo študenta poskytne poplatník obci údaje v rozsahu meno, priezvisko a rodné číslo alebo dátum narodenia žiaka alebo študenta, - ak ide o žiaka alebo študenta, ktorý navštevuje školu mimo územia

Slovenskej republiky na preukázanie statusu žiaka alebo študenta poskytne poplatník obci potvrdenie o návšteve školy, b) ak sa fyzická osoba zdržiava mimo územia obce z dôvodu výkonu zamestnania - potvrdením od zamestnávateľa (agentúry zamestnávania) o zamestnaní v danom zdaňovacom období s miestom výkonu práce poplatníka mimo územia obce a potvrdením o ubytovaní alebo dokladom o prechodnom pobyte mimo územia obce,

c) fyzickej osobe, ktorá je prihlásená na prechodný pobyt v inej obci na území SR. Obec v súlade s § 82 ods. 2 zákona o miestnych daniach poplatok odpustí za obdobie, za ktoré poplatník preukáže, že sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržiava alebo sa nezdržiaval na území obce, a to týmito podkladmi:

a) ak ide o fyzickú osobu, ktorá je vo vyšetrovacej väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody - potvrdením o vyšetrovacej väzbe alebo o výkone trestu odňatia slobody a jeho dobe trvania, b) ak ide o osobu umiestnenú v zariadení sociálnych služieb - potvrdením o umiestnení v zariadení sociálnych služieb a dobe jeho trvania,

c) ak ide o osobu umiestnenú v reedukačnom zariadení alebo detskom domove - potvrdením o umiestnení v reedukačnom zariadení alebo detskom domove a dobe jeho trvania,

d) fyzickej osobe, ktorá býva v zahraničí potvrdením príslušného úradu o pobyte v zahraničí. Obec vráti poplatok alebo jeho pomernú časť fyzickej osobe, ktorej zanikla povinnosť platiť poplatok v priebehu príslušného zdaňovacieho obdobia,

ak si poplatník uplatní nárok na zníženie alebo odpustenie poplatku podľa odseku 1 a 2 na základe podkladov ustanovených podľa § 82 ods. 5 zákona o miestnych daniach najneskôr do 30 dní po skončení zdaňovacieho obdobia, inak nárok na zníženie prípadne odpustenie poplatku zaniká.

Doklady musia byť vystavené tak, aby z ich obsahu bola zrejماً neprítomnosť fyzickej osoby na území obce Polomka počas príslušného zdaňovacieho obdobia, ktorá zakladá jeho nárok na zníženie, odpustenie a vrátenie poplatku. V prípade, že tieto doklady nie sú vyhotovené v štátnom alebo českom jazyku, je potrebné k dokladu priložiť voľný preklad a na výzvu správcu dane je povinný poplatník predložiť ich originál. Doklady nie je možné nahradiť čestným vyhlásením.

Lampiónový sprievod

Dňa 16.11.2023 sa konal u nás v dedine Lampiónový sprievod, ktorého organizácia bola pod záštitou Základnej školy v Polomke. Tento sprievod sa konal pri príležitosti 91. výročia Polomskej vzbury, ktorú v roku 1936 zorganizovali horehrónski lešní robotníci a povozníci. Aj keď počasie veľmi neprialo, tak napriek tomu sa ľudia zišli v hojnom počte a spolu so svojimi deťmi si takto uctili túto významnú udalosť.

Kto je povinný podať daňové priznanie do 31. januára 2024?

Každý daňovník, ktorý v priebehu roka 2023 kúpil, zdedil alebo iným spôsobom nadobudol (predal) byt, pozemok alebo nehnuteľnosť. Daňové priznanie je povinný v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších doplnkov podať každý daňovník (fyzická alebo právnická osoba), ktorej vznikla alebo zanikla daňová povinnosť, prípadne nastali nejaké zmeny v zdaňovacom období roka 2023. Na daňovníka, ktorý je držiteľom psa sa taktiež vzťahuje povinnosť nahlásiť zmeny (vznik, zánik daňovej povinnosti). Termín na podanie daňového priznania a ich zmien je 31. január 2024.

SPOLOČNÝ ŠKOLSKÝ ÚRAD POLOMKA

Oslava Dňa materských škôl spojila materské školy na Horehroní

4. november je dňom, ktorý je významný nie len pre materské školy, ale aj pre štát, práve kvôli tomu, že z iniciatívy Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) vznikla myšlienka usporiadať Deň materských škôl na Slovensku.

Vďaka tejto myšlienke sa 3. novembra 2023 v telocvični Základnej školy s materskou školou v Závadke nad Hronom konala oslava Dňa materských škôl.

Spoločný školský úrad v Polomke v spolupráci s EP – ZŠ s MŠ v Závadke nad Hronom a s aktívnou účasťou MŠ Beňuš, MŠ Bacúch, MŠ Polomka, MŠ Valkovňa, ZŠ s MŠ Pohorelá a MŠ Šumiac vytvorili nádherné, hravé dopoludnie, na ktorom nechýbal smiech, zábava, detská radosť a výborné, tvorivé aktivity. Celým programom sprevádzal deti usmievaný šaško a vytváral príležitosti na vznik nových priateľstiev medzi deťmi, všetkými zúčastnenými a hosťami. A ako to býva na každej správnej oslave, na záver nesmela chýbať muffinová torta, z ktorej zajasali všetky detské oči a jazyčky.

Obrovské poďakovanie patrí hlavne našim štedrým sponzorom, ktorí prispeli vecnými darmi na toto podujatie: Majk s.r.o. Heľpa, COOp Jednota Brezno – spotrebné družstvo, Pekáreň Božka Polomka, Spoločný školský úrad v Polomke, ZŠ s MŠ Pohorelá, ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom, MŠ Beňuš, MŠ Bacúch a Základnej umeleckej školy v Heľpe, ktorí namaľovali krásnu fotostenu.

Podakovanie patrí taktiež všetkým zúčastneným,

predovšetkým hosťom, ktorí prijali pozvanie na toto podujatie a to: pani riaditeľka ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom Mgr. Iveta Kureková, pani zástupkyňa pre EP - ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom Mgr. Anna Gregušová, referentka Spoločného školského úradu v Polomke Mgr. Daniela Jarganová, pani riaditeľka Základnej umeleckej školy v Heľpe Mgr. Lucia Rochovská, pán starosta Závadka nad Hronom Mgr. Vladimír Šiška a pani učiteľka

Mgr. Zuzana PaedDr. Martina Bolfová. Taktiež ďakujeme ľuďom, ktorí aktívne pomáhali s prípravami na toto podujatie, dobrovoľníkom a žiakom Strednej odbornej školy pedagogickej v Brezne.

Veríme, že deti zažili deň plný hier, zábavy a odniesli si z neho veľa krásnych spomienok a zážitkov.

Mgr. Daniela Jarganová
referent SSÚ Polomka

November v materskej škole

Mesiac november tradične začína sviatkom Všetkých svätých a Pamiatkou zosnulých. V rámci regionálneho projektu „Spomíname na zosnulých“ sme s deťmi v tento pamätný deň navštívili miestny cintorín. Položením venca ku krížu, krátkou modlitbou a zapálením sviečky sme si spomenuli na našich drahých zosnulých. Deti mali možnosť vidieť sviatočnú úpravu hrobov a porovnať ju s bežnými dňami v roku.

4. november – Deň materských škôl na Slovensku je významným medzníkom v dejinách

predškolskej pedagogiky. Na Slovensku vznikol z iniciatívy Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu. Po prvýkrát sa konal v roku 2015. Pri tejto príležitosti zorganizoval Spoločný školský úrad v Polomke v spolupráci s EP – ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom spoločné stretnutie plné hier a zábavy. Pre deti bola pripravená výstava výtvarných prác, krásne logá, stanovišťa so športovými, výtvarnými, hudobnými aktivitami. Nechýbalo občerstvenie, detská zumba, hymna škôlkarov sprevčená pohybom s padákmi. A ako sa na správnu oslavu narodenín patrí, nechýbal šaško s trojposchodovou mafinovou narodeninovou tortou s ohňostrojom. Akcie sa zúčastnilo desať predškôlkov z každej materskej školy. Organizátori mysleli aj na darčeky pre deti i pedagogických zamestnancov.

Ostatné deti, ktoré zostali v škôlke však o nič neprišli. Naša materská škola sa v tento významný sviatok zmenila na rozprávkovú. V každej triede čakalo na deti prekvapenie. V prvej triede hádali rozprávky, ktoré im zahráli maňušky, v druhej triede si deti zašportovali a prechádzali po kameňoch cez most, zdolali aj dlhý tmavý tunel. Cez chodbu plnú rozprávkových hádaniek sa dostali do poslednej triedy čarovného lesa, v ktorom bol ukrytý poklad. Deti si domov

odniesli poklad a za odvalu krásnu medailu.

Ďalšou skvelou akciou bola Bubnovačka, ktorú sme zrealizovali pod záštitou prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej v spolupráci s UPSVaR Brezno. Tento rok sa konal už desiaty ročník. Dňa 20. novembra 2023 v stanovenom čase prebiehala Bubnovačka - Aby bolo deti lepšie počuť. Akciou upozorňujeme na dôležitosť ochrany detí pred násilím. Pani učiteľky deťom primeraným spôsobom a dramatickými hrami vysvetlili práva detí. Úderom 10. hodiny začali deti bubnovať na bubienkoch, hrncoch, paličkách a iných predmetoch. V celej budove školy aj vo všetkých tmavých kútach sa ozývalo hlasné bubnovanie a smiech detí.

V novembri sme realizovali environmentálny projekt Mój les. Okrem nápaditých a tvorivých aktivít počas dvojtýždňového trvania nás navštívila pani ochranárka Anna Šuchaňová. Deťom zaujímavo porozprávala o lese a vysvetlila, prečo ho treba chrániť. Plnili rôzne úlohy, určovali druhy lesných zvieratiek, kde zvieratká bývajú a čím sa živia. Počúvali zvuky lesa a hádali hádanky. Ako poďakovanie za nové poznatky o lese a zvieratkách deti pani ochranárke zaspievali pesne o medvedovi.

Kolektív MŠ

Stretnutie troch generácií pri pesničkách

Dňa 22. novembra 2023 sme sa zúčastnili speváckej prehliadky v Revúcej, kde sme sa stretli tri generácie. Na začiatku prehliadky nás všetkých prítomných privítal predseda ZO JDS z Revúcej a poprial nám príjemný zážitok z programu. Zúčastnilo sa deväť speváckych súborov. Keďže to bolo stretnutie troch generácií, tak okrem nás seniorov, boli tu naši najmenší škôlkari a tiež žiaci zo základnej školy. Naši najmenší škôlkari nám zaspievali, za-

recitovali a zatancovali. Aj žiaci základnej školy sa pripojili spevom, ktorý nás všetkých veľmi potešil. My seniori z Polomky sme zožili veľký úspech, boli sme odmenení búrlivým potleskom. Po skončení programu sme sa presunuli o poschodie vyššie, kde sme mali pripravený obed. Po obede bol voľný program, všetci sme si spolu zaspievali. Už teraz sa tešíme na ďalšiu akciu, ktorá nás čaká ešte tento rok. V.N.

Turistický klub Polomka

Ten čas ale letí... onedlho uplynie rok ako turistický klub Polomka odštartoval svoje aktivity, takže nastal čas zhodnotiť, čo všetko sme zažili.

Prvé túry začali v zimnom období, čo nie každému vyhovuje, ale na moje prekvapenie sa vždy zišla skupinka veselých ľudí. Postupne sa ľudia pridávali a nakoniec sa vytvorila stabilná partia, ktorá brázdí Slovenskými pohoriami. Postupne sa ľudia pridávajú, oslovujú ma a zaujímajú sa o to, kedy a kam sa najbližšie vyberieme. To ma veľmi teší a každý je vítaný.

Absolvovali sme celkovo 11 podujatí,

kde sme navštívili rôzne krásne miesta prevažne stredného Slovenska. Do budúcnosti Vás postupne plánujem previesť všetkými našimi pohoriami. Ak nám počasie dovoľí, ešte v decembri sa budú organizovať dva výstupy. Samozrejme nesmie chýbať Silvestrovský výstup na Kráľovú hoľu, z čoho by sa postupom času mohla stať pekná tradícia.

Všetky informácie ohľadom turistiky sú zverejňované na facebookovom profile turistiky Polomka s dostatočným predstihom. Všetci, čo máte chuť sa k nám pridať, smelo do toho. Vidíme sa na horách...

Pavol Habrun

Víkend s Brezinkami

bol úspešný projekt, ktorý sme pred rokmi začali. Naposledy bol na jeseň v roku 2018, o rok sa nekonal, lebo Brezinky mali v tom čase okružle výročie. Potom nasledovali roky „temna“ a až tento rok sa podarilo reštartovať sobotný a nedeľný program plný dobrej hudby, tanca a iného.

Pred časom nám zatelefonovali a prejavili záujem o naše tance a spevy vedúci z DFS Radosť z Trenčína. Pripravili projekt, aby v rámci sústredenia v Polomke toto všetko zvládli. Preto nie, veď podobných stretnutí sme už mali viac. Začali prípravu nášho „víkend“ aj so spomenutými deťmi z Trenčína, koeho ešte pozvať, ako to bude vyzerat? No a keď bolo všetko na papieri, vtedy nám oznámili dátum celoslovenskej prehliadky Nositeľov tradícií, ktorý bol práve v čase pripravovaného programu a my sme museli nájsť iný dátum a zorganizovať

všetko nanovo. Podarilo sa a 18.-19.11. náš kultúrny dom hmýril zábavčivými účastníkmi.

V piatok sme privítali deti z Trenčína. Od začiatku to bola príjemná a plodná spolupráca. Ako s vedúcimi, tak aj s deťmi. Spoznali sme jeden naozaj výborný kolektív. Prehliadkou výstavy u manželov Jagerčíkovcov začali svoj polomský výskum. Potom sme sa zvalili v kultúrnom dome, predstavili sa im naše deti s programom, porozprávali sme si niečo o našich kolektívoch a zoskúšali spoločné čísla podľa scenára, ktoré nás v sobotnom programe čakali. V sobotu doobeda za asistencie našich tanečníkov a hudobníkov deti trénovali, skúšali a spoznávali naše tanečné grify. Šikovné deti a šikovní lektori urobili kus dobrej roboty. A potom to už začalo. Obed, prípravy, zvukové skúšky, prezliekanie a začíname.

„Vážené dámy a páni, prosíme vypnite si svoje mobilné telefóny, aby ste mohli nerušené sledovať program pod názvom Keď sme sa tak zišli. Predstavja sa v ňom FSK Goral zo Suchej Hory, MSSK US Mladost z Banskej Bystrice, DFS Radosť z Trenčína a DFS a FSK Brezinky. Prajeme vám príjemný kultúrny zážitok.“ Týmto oznamom sme odštartovali úsmevno-vážnu scénu o „zoznamovaní sa s novým Vierkiným mobilom a čo sa všetko môže stať pri prechode z tlačítkového modelu na súčací.“ A postupne prišli na rad všetci naši hostia v plnej paráde. Pekné spevné, tanečné a hudobné čísla sa spojili v jeden dobrý celovečerný program odmenený tľapkaním po stoačky, ako to náš Tulí volal. Podľa toho sme s potešením zistili, že sa to zúčastneným páčilo a after party na javisku a tiež rozborový seminár tipu-čo a jak a toho a tak sa pretiahli do neskorých hodín a vznikla druhá časť programu Keď sme sa tak zišli a nie a nie sa rozísť.

Program s názvom Zahrajte mi zahraj, prehliadka ľudových hudieb mala svoje miesto v ne-

delu. Od rána sa začali prípravy na hudobný workshop, ktorý o desiatej zahájil a viedol Filip Žiga s detskou ľudovou hudbou Oriješok zo ZUŠ Smižany. Prídala sa DĽH Radosť z Trenčína, LĽH Brezinky a naše deti-muzikanti z dediny a okolia, ktoré prejavili záujem. Po skupinách muzikanti postupne navčičili piesne, ktoré pripravili učiteľka LĽH Oriješok. Nakoniec sa spolu zohrali a pripravili na svoje vystúpenia. To už prichádzali ostatní muzikanti. LĽH Bartošovci, LĽH Nátura z Čierneho Balogu a Jozef Perúnsky s kamarátmi. A prehliadka začala plným javiskom hrájúcich detí, ktoré zahrli piesne z Margecian. Začala sa pravá nefalšovaná ľudová zábava. Starí, ostrieľaní muzikanti verzus mladí začínajúci muzikanti, žiaci základných umelckých škôl. A žiaci v ničom za nimi nezaostávali, to by trebalo podotknúť. Všetky hudobné čísla starostlivo premiešané chutili a brali nohy do tanca. Aj divácke v hľadisku a v prípade Bartošovcov aj harmonikárové na javisku. Tanečné vstupy tanečníkov z DFS Radosť, domácich Brezinek s ich ľudovými hudbami a spev

Gabiky Kováčikovej len dotvorili jedinečnú atmosféru podujatia. Jozef Perúnsky s netradičným zoskupením -husle, heligónka, kontra, saxofón nás preniesli do čias pravých dedinských zábav. Nechýbala Sokerava a hranie na chrbte, ani Oči, oči a opäť spokojní diváci. Misia splnená a formát nášho „víkend“ je určite dobrý. Pre účinkujúcich aj divákov obohacujúci. Už len zachovať a udržať. Celé to malo aj veľké plus navyše. Recipročné stretnutie s DĽH Oriješok, príjemné stretnutie s ľuďmi rovnej vlhovej dĺžky, nové priateľstvá a výborná spolupráca s deťmi a vedúcimi z Trenčína. Môžeme im v dobrom závidieť ich muzikantov. A veď sme aj závideli, kiežby to u nás v zúške takto fungovalo a mohli by sme sa aj my ako obec popýšiť, zoskupením nadaných talentovaných muzikantov. Našich divákov deti zaujali natoľko, že im venovali stendingovejším v obidvoch programoch. A to je už čo povedať.

Tak ako odznelo na záver, že tí ktorí prišli vari neolutovali, ale tí, čo neprišli veru lutovať môžu. Áno, vieme, že aj Dunaj, k vašim službám a Poirot majú v teple obyvčacky svoje čaro a mnohí ho uprednostili, ale toľko energie a „radosť“, ako to nazvala spolupoderátorka Hanka, dávno popokore nebolo. Stačilo si iba načerpať a poradať sa so všetkými. Ďakujeme za priazeň, ktorou ste poctili toto podujatie a niekedy zas dovidenia s Brezinkami.

M.P.

Ako bolo na Vianoce voľakedy

V gazdovstvách v Polomke sa ľudia pripravovali na sviatky tak, ako to žiadala stará obyčaj. Dvor, hospodárske budovy i obytné priestory museli byť vyriadené, čisté všetko uložené na svojom mieste. Pretože počas vianočných dní sa nemali vykonávať nijaké ťažšie práce, bolo potrebné pripraviť zásobu krmiva pre dobytok, narúbať drevo a iné.

Vianoce, ktoré sa označovali pojmom *kračun*, zahrnovali Štedrý deň, Štedrý večer, Božie narodenie a Štefana, t.j. prvý a druhý sviatok vianočný. Dievčatá sa mali do večera postíť, aby dostali dobrého muža. Pred večerom posledný raz pred sviatkami vymietli izbu, smeti vyniesli na hnojisko, kľakli si na ne, pomodlili sa a v ktorom smere alebo nad ktorým domom uvideli prvú hviezdu, tam sa mali vydať. Nad stôl v kúte izby zavesili malú jedličku – hájik, ktorá tu ostala až do Hromnic. Ovešali ju na jarmoku kúpenými medovníkmi a ozdobami, ktoré deti povystrihovali z papiera. Stôl prikryli bielym lanovým obrusom,

na stôl soľ, cesnak, obľátky, med, pálenku, jablká, varené slivky a hrushky, hrach, opekance s makom a „komprdovú“, teda hrubovú polievku na kyslo, u zámožnejších pribúdali aj rôzne koláče.

Keď zaznel večerný zvon, všetci sa postavili k stolu a otec zapálil sviečku, po spoločnej modlitbe dospelí vypili po pohárikú hriatej pálenky a zasadli k stolu. Pre starších bola prvoradá otázka života a smrti. Odpoveď malo označiť

jablko, ktoré si pri večeri každý rozkrojil. Ak prične prerezaný semenik mal tvar hviezdy, veští život, ak kríža, smrť.

Nič čo bolo na štedrovečernom stole, nesmelo vyjsť nazmar, a to nielen preto, že v minulosti boli potraviny vzácne a muselo sa s nimi šetriť, ale aj z toho dôvodu, že boli považované za posvätné. Minca mala zabezpečiť domácnosť pred nedostatkom peňazí, počas celého roka. Bitka ustala, ak rozvadených posypali vianočnou soľou. Med odložili na liečenie zapáleného hrdla a popalenín.

Po večeri dedina opäť ožila.

Po domoch chodili betlehemci, malé dievčatá pod oblokmi spievali koledy, veľké sa najprv zišli vo vrstve a odtiaľ išli spoločne zaspievať pod obloky domov, kde bývali známi mládenci.

Začinal nový deň, Božie narodenie. Podľa dávnej povery ako rýchle sa kto vrátil z kostola domov, taký šikovný mal byť na jar v práci.

Zdroj: Polomka – Zvyky a obrady (Emília Horvátovej)

Hrnčiari

Poslednú upršanú septembrovú sobotu sme sa SUS Včielky a CDR Polomka zúčastnili workshopu cez OZ Hlina ako dar. Prišli sme k Stankovi a Monike, kde nás príjemne privítali a zoznámili s priebehom workshopu. Deti boli plné očakávania z neznámeho. Zoznámili sme sa s hlinou, hrnčiarskym kruhom a pecou. Rozdelili nás na skupiny, kde sa jedna premenila na hrnčiarskych pekárov. Spod hrnčiarskeho valca im vychádzali ozdoby na blížiacie sa vianočné sviatky a tiež milé darčeky pre potešenie svojich najbližších. Druhej skupine sa hlina na hrnčiarskom kruhu premenila na vskutku originálne a jedinečné diela. Všetci boli očarení, čo všetko musí zvládnuť pravý hrnčiar. V novembri prišiel deň D, kde im vlastné originálne vypálené diela doniesli. Po workshoppe sme za odmenu dostali zdravé, chutné prekvapenie.

Monike, Stankovi a všetkým, ktorí prispeli, ďakujeme. Nech sa im v remesle darí a prinášajú radosť všetkým.